

www.norsamby.dk

**Nordisk Konference i Randers den
3 . & 4. september 2009**

**”Socialt udsatte børn i nordiske
børnehaver”**

**Konferencested
Beboer- & aktivitetshuset Remisen
J.V.Martins Plads 3
8900 Randers**

www.norsamby.dk

Program:

Torsdag den 3. september:

08.30-09.00	Indskrivning/kaffe/the/rundstykker
09.00 - 09.15	Velkomst
09.15 - 09.30	Borgmester Henning Nyhuus
09.30 - 10.30	Bente Jensen, institut for læring. DPU
10.30 - 10.50	Pause
10.50 - 11.50	Charlotte Ringsmose. Institut for læringDPU
11.50 - 12.00	"Sidemandsdrøftelse"
12.00 - 12.30	Paneldrøftelse med B.Jensen & C.Ringsmose
12.30 - 13.30	Frokost
13.30 - 16.00	Studiebesøg
19.00 - 01.00	Festmiddag i Remisen

Fredag den 4. september

09.30 - 00.50	Kaffe/the/rundstykker
09.50 - 10.00	Orientering omkring workshops
10.00 - 11.30	1 runde Workshops
11.30 - 12.30	Frokost
12.30 - 14.00	2 runde workshops
14.00 - 14.30	Kaffe & kage
14.30 - 15.00	Evaluering og afslutning
15.00 - 16.00	Styregruppemøde

Norrænt
vinabæjasamstarf
leikskóla

Akureyri

Nordisk
vennskapsbysamarbete
i barnehager

Ålesund

Nordisk
venskabsbysamarbejde
i børnehaver

Randers

Nordiskt
vänortssamarbete
i förskolan

Västerås

www.norsamby.dk

Oplægsholdere

Torsdag den 3. september kl. 9.30 – 12.30

Lektor. PH.d Bente Jensen, Institut for læring, Danmarks pædagogiske Universitet

"Hvordan kan daginstitutioner gøre en forskel i forhold til socialt udsatte børn".

Lektor, Ph.d. Forskning inden for områderne social arv, social ulighed, intervention og effekt med fokus på tidlige indsatser i børns liv lige fra daginstitutionen til skolen, uddannelse og sundhedsmæssigt. Er leder på en række projekter inden for det nævnte hovedområde, herunder et stort interventions- og effektstudie i daginstitutioner: "Handlekompetencer i pædagogisk arbejde med socialt udsatte børn og unge, intervention og effekt i daginstitutioner" (HPA-projektet) finansieret af midler under Strategisk Program for Velfærdsforskning, Socialministeriet.

"Internationale studier viser, at laver man gode rammer og får opbakning fra kommunen samtidig med at arbejdet støttes af systematisk følgeforskning, så vil man kunne få erfaringer, der giver gode resultater. Så det er vigtigt at sige til politikerne, at de må spytte i kassen, hvis de mener noget alvorligt med det her. Der er jo mange kommunale handleplaner og flotte, forkromede visioner, men de når ikke videre ned i systemet, og det skal til, hvis indsatsen skal lykkes."

"Indsatser, der retter sig imod at styrke det enkelte individ og forhold til andre, har større chancer for at give en langtidseffekt. Hvis det enkelte barn støttes i at opbygge nære relationer til voksne og andre børn, opnår vi en hel del, men ikke nok. Skal vi virkelig gøre en indsats, der rækker ud over børnehvealderen, må det ske ved at styrke organisationsniveauet, så hele institutionen arbejder målrettet med at støtte børn, der vokser op under vanskelige vilkår. Og så skal samfundet selvfølgelig også bakke op"

Bente Jensen, DPU

(Læs artikler på www.norsamby.dk)

www.norsamby.dk

Lektor Charlotte
Ringsmose,
Institut for læring,
Danmarks
Pædagogiske
Universitet.

"LUDVI - Projekt læring og udvikling i Daginstitutioner"

Forskningsmæssigt tilknyttet forskningsenheden "specialpædagogik i et inkluderende perspektiv". Enheden har som mål at få inkluderingsperspektiver til at stå centralt i al opdragelses-, undervisnings- og uddannelsesvirksomhed - samt i udvikling af teoretiske perspektiver og metodologi ud fra et relationistisk perspektiv. Yderligere hvordan skole- og uddannelsessystemet bryder med svag social baggrund (effektive skoler) samt hvordan uddannelsessystemet kan blive mere rummeligt (inkluderende skole og uddannelse).

Forskere på Danmarks Pædagogiske Universitet vil undersøge, om learning-centre i danske børnehaver kan styrke børnenes læringsparathed, så børnene klarer sig bedre i skolen. Især børn med svag baggrund har gavn af at få styrket læringsparatheden, inden de kommer i skole. Men det er danske institutioner ikke gode nok til i dag. "Det handler ikke om at flytte skolen ned i børnehaven, men der er efterhånden så meget dokumentation, som tyder på, at en pædagogik med fri leg i centrum taber børn med svag baggrund. Det kan betyde, at de får en mislykket skolestart, som er svær at rette op på, og som derfor kan præge dem resten af livet."

"Learning-center-tankegangen tager udgangspunkt i, at man skal skabe et miljø, som pirrer børnenes nysgerrighed, stimulerer deres lyst til at gå på opdagelse i verden, og giver dem ro til at gøre det, når det er nødvendigt. Learning-centre bryder med den traditionelle stueinddelte daginstitution. I stedet bliver stuerne og arealerne delt op i zoner, som indbyder til forskellige aktiviteter.

Zonerne bliver opdelt i forhold til lav eller høj aktivitet. Legepladsen er for eksempel en højaktivitetszone, som tilgodeser børn med et højt motorisk aktivitetsniveau. Zonerne bliver også delt op i, om der foregår aktiviteter, som er sat i gang af voksne, i åbne og lukkede miljøer samt i offentlige og ikke-offentlige rum. I de ikke-offentlige rum må forældrene for eksempel ikke gå ind og aflevere deres børn."

(Læs artikler på www.norsamby.dk)

www.norsamby.dk

Workshops den 4. september fra kl. 10.00-14.00

Workshop Randers

Workshop 1

Ressourcepædagoger i daginstitutionen

Leder Linda Hessellund & Leder Ida Greve

Ressource pædagoger i daginstitutionen. Er ressourcepædagoger svaret på en forbyggende indsats i forhold til socialt udsatte børn? 5 Daginstitutioner i Randers kommune har siden 2007 været del af et Ressourcepædagog projekt. Projektet har været delvis finansieret af familiestyrelsen og løber frem til udgangen af 2009.

Projektet har haft til formål at være tidligt opsporende i forhold til udsathed, og gennem en inkluderende indsats i daginstitutionen, at kunne mindske virkningerne af udsathed.

Grundstenene i projektet har været:

Ekstra pædagogtimer i institutionen i form af en ressourcepædagog.

Relations og ressource orienteret pædagogik.

Tidlig opsporing og inkluderende praksis.

ICDP som værktøj.

Workshoppen vil være baseret på et oplæg fra 2 af projektets ledere og en ressource pædagog. Efterfølgende vil vi ligge op til debat, dialog og erfaringsudveksling.

Workshops 2.

Familie- og sprogarbejde med udsatte børn

Pædagoger Karen Hjort, Birgitte Pedersen & Lise Skovsen, Børnehuset Jennumparken.

Børnehuset Jennumparken ligger i det nordlige Randers og arbejder med et udvidet familiearbejde, hvor fokus er på familier med særlige problemer. Børnehuset er en multietnisk institution, der samlet set repræsenterer ca 19 forskellige nationaliteter. Personalet arbejder med ICDP metoden, hvor fokus er på relationer, ressourceorienteret samspil og anerkendelse.

www.norsamby.dk

Oplægget vil have fokus på arbejdet med familien og børnenes sprog, herunder institutionens pædagogiske praksis i vuggestuen og børnehaven og hvordan der

arbejdes med materialerne "læs-læs-læs", sprogposer, bøger og andre materialer fra institutionens pædagogisk Værksted. Der vil være plancher med billeder af, hvordan personalet arbejder med sproget i hverdagen, herunder samlinger med børn. Børnehuset har også tilknyttet et legestue tilbud, der primært henvender sig til børn i vuggestuen, hvor forældre og børn deltager sammen.

Workshops 3.

Hvordan øge kvaliteten af samarbejdet/samtalerne med de tosprogede børns forældre En præsentation af forskellige opdragelsestyper.

Skolekonsulent Michael Plon

De tosprogede børns forældre er ligeså forskellige eller endog mere forskellige end danske forældre. Variationen spænder fra analfabeter til højt uddannede intellektuelle, fra moderne bymennesker, som er fuldstændig integrerede i den moderne globaliserede verden, til en landbefolkning, for hvem en vaskemaskine er en ny erfaring. Det er min erfaring, at man ofte tillægger kultur stor betydning, når man samarbejder med de tosprogede børns forældre. Ofte sker der misforståelser og vi forstår ikke altid forældrenes reaktion. Hvis det, de tosprogede børns forældre, bliver udsat for under et møde er lidt usædvanligt, kan dette usædvanlige fremkalde en forandring. Hvis det nye de møder, er (alt for) usædvanligt, lukker de af og bliver bange.

En præsentation af forskellige opdragelsestyper

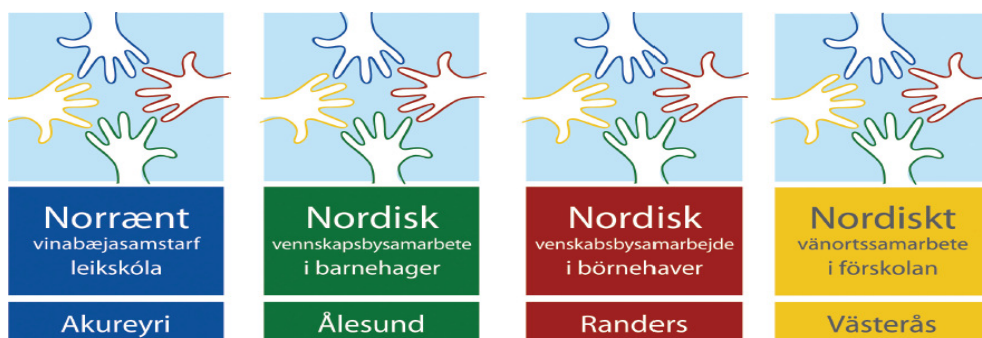
Forældre opdrager deres børn ud fra forskellige kulturer og forskellige værdier. Hvordan kan en viden om at der findes forskellige måder at opdrage på kvalificere forældresamarbejdet yderligere?

Hvordan forpligter vi forældrene til samarbejde?

Hvordan etablerer vi dialog med forældrene?

Hvilke muligheder har forældrene for at blive aktive partnere i deres børns institutionsliv?

Workshoppen indledes med et oplæg, lidt gruppearbejde og efterfølgende dialog.

www.norsamby.dk

Workshop Ålesund

Workshop 1

Barns medvirken og dens betydning for sosialt utsatte børn"

Christina Nelvik Nogva, pedagogisk leder i Fagerlia barnehage

Haldis Gundersen, styrer i Ellingsøy barnehage

Hvordan vi bruker voksenrollen og barns medvirkning i arbeidet med sosialt utsatte barn. Den norske barnehageloven og Rammeplanen, som gir forpliktende rammer for vårt arbeid, understreker barns rett til medvirkning.

Hvordan definerer vi barns medvirkning og hvordan kan dette brukes bevisst i vårt arbeid i barnehagen.

I en hver barnehage vil det som regel være ytterpunkt i barnegruppen, i form av utagerende eller "usynlige" barn. En av de viktigste oppgavene til pedagogene er å fange opp, styrke selvfølelsen og øke den sosiale kompetansen spesielt for disse barna.

Workshop Västerås

Workshop 1

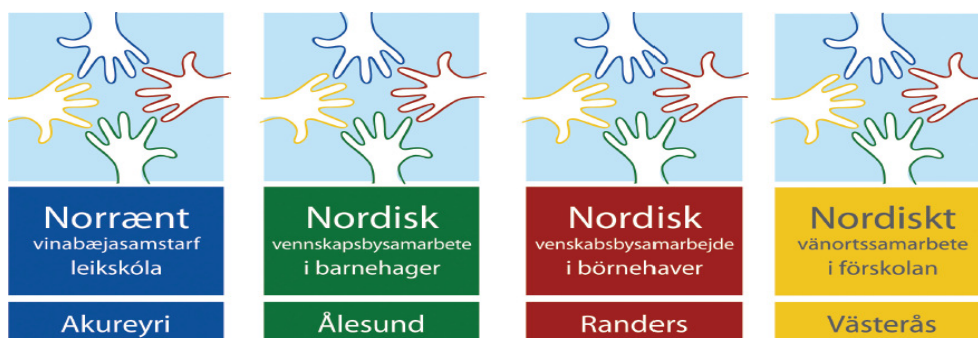
Barnpilotverksamheten

Urban Petterson & Camilla Johansson, samordnare Förskollärare

Samverkan mot barnmisshandel i Västerås

Att personal som arbetar med barn vågar se och agera när barn far illa eller riskerar att göra det är svårt men viktigt. I Västerås finns sedan några år en verksamhet som bidrar till att barn som är i behov av hjälp och stöd uppmärksammas tidigt och får den hjälp och det stöd de behöver. Vi berättar om bakgrunden till denna verksamhet och om hur det fungerar.

Workshopen är två timmar. Första timmen berättar Urban och Camilla om verksamheten och andra timmen blir deltagarna delaktiga genom bland annat diskussion.

www.norsamby.dk

Studiebesøg den 3. september fra . kl. 13.30-16.00

Studiebesøg 1.

Børnehaven Kærnehuset

Værdier:

Vi arbejder ud fra en anerkendende pædagogik, hvor grundtanken er, at børn lære i samvær med andre. Det gælder både samværet med voksne og andre børn. De voksne skal være gode rollemodeller for børnene i deres adfærd, og via planlagte som spontane aktiviteter være med til at understøtte læring som rummer de ovennævnte værdier. (81 børn)

Læs mere her <http://www.kaernehuset.randers.dk/go.asp?LangRef=55>

Studiebesøg 2

Børnehaven Dragonvej

Værdier:

Vi arbejder med at skabe tryghed, nærvær, omsorg og anerkendelse omkring det enkelte barn, som udgangspunkt for at fremme barnets ansvarlighed og selvstændighed. Vi ønsker at give barnet forståelse og respekt for menneskelige, kulturelle og sociale forskelligheder. Lære barnet om lokalsamfundet og give tid til rum og fordybelse. Børnehaven modtager børn fra hele byen, også børn med en anden etnisk baggrund end dansk, hvilket indebærer, at vi har ekstra timer til to sproggrupper. (51 børn)

Læs mere her <http://www.dragonvej.randers.dk/go.asp?LangRef=95>

Studiebesøg 3.

Børnehaven Glentevej

Værdier:

Glentevejens Børnehave er et dagtilbud til børn i alderen 3 - 6 år. Børnene er fordelt på 3 aldersintegrerede stuer med 21 børn på hver. Glentevejens Børnehave ligger mellem alment boligbyggeri og et villakvarter i det nordlige Randers.

Vi har mange tosprogede børn af vidt forskellige nationaliteter. Med dette som udgangspunkt tilstræber vi at skabe en børnehave, hvor alle uanset baggrund føler sig accepteret og respekteret, og hvor udvikling og trivsel for alle er i fokus hver dag. (63 børn)

www.norsamby.dk

Studiebesøg 4. Børnenes Hus

Værdier:

Børnehuset Jennumparken ligger i Jennumparken i det nordlige Randers. Vi er en daginstitution med udvidet familierarbejde. Det betyder, at vi selv varetager diverse støttefunktioner på det enkelte barn. Desuden yder vi støtte til familier, der kan have behov for det. (66 børn)

Læs mere her <http://www.randers.dk/go.asp?langref=93>

Studiebesøg 5. Lions Vuggestue

Værdier:

Lions vuggestue er en lille overskuelig institution for børn og forældre, med et miljø og kultur der gør, at både børn, forældre og personale føler tryghed, omsorg, nærvær og glæde, uanset nationalitet. Vuggestuen er en aktiv og inspirerende institution for forældre og personale, der giver børnene alsidige og udviklende oplevelser. I et forsøg på at få de to – sprogene familier endnu bedre integreret i Lions vuggestue og i det danske samfund, arbejder vi med en mentorordning for familier med anden etnisk baggrund end dansk, hvor formålet er at inddrage disse familier i vuggestuens sociale liv, således at de to – sprogene familiers engagement i vuggestuen højnes. (35 børn)

Læs mere her <http://www.lionsvuggestue.randers.dk/go.asp?LangRef=47>

Husk tilmelding og betaling senest d.15. juni 2009 på særskilt tilmeldingsskema til michael.ross@randers.dk

